

Liikenne- ja viestintävaliokunta

HE197/2021

Suomen Lennonjohtajien Yhdistys SLJY ry
Puheenjohtaja Markku Puumalainen

- Eurocontrol (European Organisation for Safety of Air Navigation)
 - Vuodesta 1963 kehittänyt lentoturvallisuutta ja lennonjohtopalveluita. 41 jäsenvaltiota, ml. Suomi.
 - Tehtävänä varmistaa Euroopan ilmatilan turvallisuus.
 - Yhdessä EU:n kanssa kehittää laitteita ja palveluja koskevia määräyksiä.
 - Jo vuosia Eurocontrol on painottanut, että yksilöitä ei tule rangaista inhimillisistä erehdyksistä.
 - Eurocontrol on pyrkinyt kehittämään ns. Just Culturea, jonka avulla ilmailu muuttuisi vielä nykyistäkin turvallisemmaksi avoimuudella ja virheistä oppimisella. Suomi on sitoutunut noudattamaan Just Culture-periaatteita.

- 7.5 Rikoslaki
- 1§. Liikenneturvallisuuden vaarantaminen. ”Lentoturvallisuuden vaarantamiseen voisi näin ollen syyllistyä...lentäjä..., lennonjohtaja joka ohjaa ilma-aluksen kiitotielle jolla on avaruuskalustoa.”
- Suomi on sitoutunut Eurocontrolin jäsenenä noudattamaan Just Culture-periaatteita ja SLJY näkee, että lentoturvallisuuden vaarantaminen-lakimuutos ei noudata näitä periaatteita. Yksi Just Culturen pääteemoista on ollut se, että rangaistuksen pelko ei lisää turvallisuutta.
- Lentoliikenteen nykyinen korkea turvallisuusaste Suomessa ja muualla Euroopassa perustuu läpinäkyvään ja luottamukselliseen raportointikulttuuriin. Jokaisesta pienimmästäkin poikkeamasta on totuttu raportoimaan. Raporttien avulla lentoturvallisuutta on pystytty kehittämään ja virheistä on pyritty aina oppimaan.
- Mikäli inhimillisen erehdyksen johdosta syntynyt vaaratilanne kriminalisoitaisiin, veisi se pohjan raportointijärjestelmän kehitykseltä ja saattaisi aiheuttaa lisää stressiä jo muutenkin stressaavalla alalla. Se aiheuttaisi myös mitä ilmeisimmin raportointikulttuurin rapautumista ja salailua. Muualla maailmassa on nähty, että virheistä rankaiseminen on johtanut raportointikulttuurin näivettymiseen ja pidemmällä aikavälillä jopa fataalien onnettomuuksien syntyyn, koska virheistä ei ole voitu oppia ja järjestelmää kehittää.

- *7.5 Rikoslaki*
- *1§. Liikenneturvallisuuden vaarantaminen.
"Lentoturvallisuuden vaarantamiseen voisi näin ollen syyllistyä...lentäjä..., lennonjohtaja joka ohjaa ilma-aluksen kiitotielle jolla on aurauskalustoa."*
- *SLJY näkee ko. tekstimuodon ongelmallisena.
Normaaliin toimintaan lähilennonjohdossa kuuluu, että useammalla toimijalla on lupa kiitotielle samaan aikaan. Lisäksi työskentelyä tukevien laitejärjestelmien vikaantumisesta johtuva vaaratilanne saatettaisiin uuden päivityksen mukaan tulkita yksilön virheeksi.*